

Mootorsõidukidiagnostik, tase 5 hindamisstandard koolilõpetajatele

Kutse taotlemisel valitud spetsialiseerumine

Sõiduautodiagnostik, tase 5

Veoauto- ja bussidiagnostik, tase 5 Liikurmasinadiagnostik, tase 5

1. ÜLDSÄTTED

Kutseeksami eesmärk on kutse taotleja teadmiste ja oskuste vastavuse hindamine Mootorsõidukitehnik, spetsialiseerumine Sõiduautotehnik, tase 4 kutsestandardi nõuetele. Hindamise aluseks on „Kutse andmise kord“ Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu poolt kinnitatud 10.04.2025 otsusega nr 31, ning käesolev kord.

2. KUTSEEKSA MIKS VALMISTUMINE

- 2.1 Kutseeksamil kompetentsuse hindamise eelduseks on, et kutse taotleja on läbinud õppekava, saavutanud kutseharidusstandardis esitatud õpiväljundid ning omandanud töö edukaks tegemiseks vajalikud oskused, teadmised ja hoiakud.
- 2.2 Kutse taotleja ja kool tutvuvad eksamiks valmistumisel kutseeksamite korralduse ajakohase informatsiooniga, mis on avaldatud kutse andja veebilehel (kutse andmise kord, kutsestandardi nõuded, hindamisstandard, nõuded eksamikeskusele, ohutusjuhendid jm).
- 2.3 Tasemeõppe lõpetajatele kutseeksami korraldamiseks esitab kool vormikohase taotlejate nimekirja kutseeksamite e-halduskeskkonnas kutse andjale tema poolt määratud tähtajaks. Kutse andja teatab koolile kutseeksami toimumise ajakava ning avalikustab eksami kuupäevad ja eksamite toimumise kohad veebilehel www.autokutse.ee
- 2.4 Hindamise viib läbi kutsekomisjoni poolt moodustatud hindamiskomisjon, mille liikmed on tööandjate, töövõtjate ja koolitajate esindajad. Teoreetiliste teadmiste hindamise testimissüsteemis viib läbi vähemalt üks hindamiskomisjoni liige, praktilise eksami viib läbi vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon.

3. Hindamisülesanded

Kutseeksam koosneb teoreetiliste teadmiste testidest ja praktilisest eksamist.

3.1 Teoreetiliste teadmiste test 1 (põhiteooria)

Teoreetiliste teadmiste test on ühine kõigile spetsialiseerumistele. Kompetentse B.2 – B.3.8; B.3.10 ja B.3.11 hõlmavas testis on 100 valikvastustega küsimust. Iga õigesti vastatud küsimus annab ühe punkti. Iga küsimuse kohta on üks õige vastusevariant.

Testi lahendamise aeg on 90 minutit.

Test sooritatakse üldjuhul arvutis digitaalses testikeskkonnas.

Test loetakse sooritatuks, kui õigeid vastuseid on vähemalt 70%.

Läveni mittesaavutamisel ei lubata kutse taotlejat praktilise eksami sooritamisele.

3.2 Teoreetiliste teadmiste test 2 (kliimaseadmete käitlemine)

Kompetentsi B.3.9 hõlmavas testis on 50 valikvastustega küsimust.
Iga õigesti vastatud küsimus annab ühe punkti.
Iga küsimuse kohta on üks õige vastusevariant.

Testi lahendamise aeg on 60 minutit.

Test loetakse sooritatuks, kui õigeid vastuseid on vähemalt 45.

Teoreetiliste teadmiste testi 2 mittesooritamine ei takista kutse taotlejat praktilise eksami sooritamisel osalemast.
Sellisel juhul väljastatakse kutsetunnistus ilma kliimaseadmete käitlemise õigust tõendava osata.

Kehtiva kliimaseadmete käitlemise sertifikaadi olemasolul ei ole teoreetiliste teadmiste testi 2 sooritamine kohustuslik.

3.3 Praktiline eksam

Praktilisele eksamile lubatakse kutse taotleja, kes on edukalt sooritanud teoreetiliste teadmiste testi 1.

Praktilisel eksamil teeb kutse taotleja spetsialiseerumisele vastavad hindamisülesanded, mis võimaldavad hinnata, kas taotleja oskab kasutada ja rakendada erialaseid töövõtteid, seadmeid, mõõteriistu ning remondijuhiseid, ning suudab oma tegevust põhjendada ja selgitada.

Praktiline eksam koosneb kolmest hindamisülesandest. Ühe hindamisülesande sooritamise aeg on 30 minutit, sh töökoha korrastamine.

Hindamisülesanded on kirjeldatud **Lisas 1** vastavalt valitud spetsialiseerumisele.

Sõiduautodiagnostik, tase 5

Sõiduautodiagnostiku praktilise eksami hindamisülesannete edukal sooritamisel (Lisa 1 vastav osa) on tõendatud kompetentsid **B.2 – B.3.8; B.3.10 ja B.3.11** ning saadakse kutse **Sõiduautodiagnostik, tase 5**.

Veoauto- ja bussidiagnostik, tase 5

Veoauto- ja bussidiagnostiku praktilise eksami hindamisülesannete edukal sooritamisel (Lisa 1 vastav osa) on tõendatud kompetentsid **B.2 – B.3.11** ning saadakse kutse **Veoauto- ja bussidiagnostik, tase 5**.

Liikurmasinadiagnostik, tase 5

Liikurmasinadiagnostiku praktilise eksami hindamisülesannete edukal sooritamisel (Lisa 1 vastav osa) on tõendatud kompetentsid **B.2 – B.3.11** ning saadakse kutse **Liikurmasinadiagnostik, tase 5**.

Kliimaseadmete käitleja, tase 5 (osakutse)

Kliimaseadmete käitleja osakutse omistamise aluseks on teoreetiliste teadmiste testi 2 (B.3.9) edukas sooritamine või kehtiva sertifikaadi olemasolu vastavalt käesoleva hindamisstandardi punktile 3.2.

Läbivaid kompetentse hinnatakse kõigi praktiliste ülesannete raames. Tööde tegemisel tuleb kasutada erinevaid seadmeid, mõõteriistu ja remondijuhiseid. Suhtlemine hindajaga toimub eesti keeles oma tööalase tegevuse tutvustamiseks, põhjendamiseks ja selgitamiseks vajalikul määral. Kutse taotleja täidab kirjalikult töölehe (töökorralduse), kui ülesanne seda ette näeb.

Iga praktiline hindamisülesanne loetakse sooritatuks, kui kutse taotleja saavutab vähemalt 80% hindamiskriteeriumidest.

Praktiline eksam loetakse sooritatuks üksnes juhul, kui kõik kolm hindamisülesannet on sooritatud vähemalt 80% ulatuses.

4. Eksami korraldus

4.1 Kutseksam toimub üldjuhul kahel päeval sõltuvalt taotlejate arvust.

Esimesel päeval viiakse läbi teoreetiliste teadmiste test(id).

Praktiline eksam toimub mitte varem kui üks nädal pärast teooriatesti sooritamist.

Eksamipäeva tööde järjekorra määrab hindamiskomisjoni esimees.

Kutse taotleja peab ilmuma hindamisele õigeaegselt, talle teatatud ajal.

4.2 Kutseksami sooritamisele saabumisel esitab kutse taotleja isikut tõendava dokumendi isikusamasuse tuvastamiseks.

Digitaalsesse eksamikeskonda sisselogimiseks kasutab kutse taotleja isiklikku ID-kaarti, Mobiil-ID või Smart-ID lahendust.

Nende puudumisel kasutatakse isikukoodi ja eksamikeskonna poolt genereeritud parooli, mille väljastab testi läbiviiv hindaja kutse taotlejale isiklikult.

4.3 Praktiliseleksamile saabumisel esitab kutse taotleja isikut tõendava dokumendi ning järgib eksamikeskuse tööohutus- ja sisekorraeskirju.

4.4 Eksami ajal ei ole lubatud kõrvaliste isikute ruumis viibimine ega kõrvalise abi kasutamine (nt nutiseadmed, muu abimaterjal), kui hindamiskomisjon ei ole otsustanud teisiti.

4.5 Kutse taotleja peab järgima eksami ajakava ning kinni pidama hindamisülesande sooritamiseks ette nähtud ajast.

4.6 Hindamiskomisjon tagab hindamise käigus teatavaks saanud avaldamisele mittekuuluva teabe kaitstuse.

5. Hindekriteeriumid ja hindamine

5.1 Kutsealast kompetentsust hinnatakse mitmeeristavalt.

Teoreetiliste testide ja praktiliste hindamisülesannete tulemused kantakse digitaalsetele hindamislehtedele, mis säilitatakse eksamisüsteemis.

Hindamise tulemus protokollitakse sõnadega „sooritas“ või „mitte sooritanud“.

5.2 Teoreetiline test 1 loetakse sooritatuks, kui kutse taotleja saavutab vähemalt 70% õiged vastused.

5.3 Teoreetiline test 2 (kliimaseadmete käitlemine) loetakse sooritatuks, kui kutse taotleja saavutab vähemalt 45 õiged vastused.

5.4 Iga praktiline hindamisülesanne loetakse sooritatuks, kui kutse taotleja saavutab vähemalt 80% hindamiskriteeriumidest ning järgib tööohutuse ja tehnoloogia nõudeid.

Oluliste tööohutuse nõuete rikkumise korral on hindamiskomisjonil õigus lugeda hindamisülesanne mittesooritatuks sõltumata saavutatud tulemusest.

5.5 Praktiline eksam loetakse sooritatuks üksnes juhul, kui kõik hindamisülesanded on sooritatud vähemalt 80% ulatuses.

5.6 Kutseksam loetakse tervikuna sooritatuks, kui taotleja on edukalt sooritanud teoreetiliste teadmiste testi 1 ning vastava spetsialiseerumise praktilise eksami.

6. Tagasiside

6.1 Hindamiskomisjoni liikmed annavad kutse taotlejale vahetu suulise tagasiside iga praktilise hindamisülesande sooritamise järel.

6.2 Kutseandja esindaja esitab hiljemalt eksamile järgneval tööpäeval koolile kutseeksami tulemuste koondprotokolli.

6.3 Hindamiskomisjon teeb eksamipäeva lõppemisel soovijatele suulise kokkuvõtte kutseeksami käigust ja üldisest soorituste tasemest ning vajadusel annab soovitusi õppe sisu parendamiseks.

6.4 Kutse andja väljastab kutseeksami kirjaliku tagasiside kutse taotlejate tugevuste ja nõrkuste kohta ning hindamisülesannete soorituste tulemused ja hindajate kommentaarid soorituste kohta kolme kuu jooksul pärast kutseeksami toimumist. Tagasiside ei sisalda kutse taotlejate isikuandmeid.

7. Juhised hindamiskomisjonile

7.1 Hindamiskomisjon tegutseb kutse andmise korra alusel.

Hindamiskomisjoni liige peab olema teadlik kutse andmisega seotud nõuetest, kordadest, juhenditest jms. Teadlikkuse tagamiseks peab hindaja alati enne eksamite perioodi algust tutvuma oluliste dokumentide ja kordadega, millised seonduvad läbiviidava tasemeõppe kutseeksamiga. Olulised allikad:

- antud kutse kutsestandard (www.kutsekoda.ee)
- õppekava ja selle rakenduskava (kooli veebileht)
- kompetentsipõhise hindamise põhimõtted (www.kutsekoda.ee)
- kutse andmise kord (www.autokutse.ee)
- hindamise korraldusega seotud informatsioon (kutse andja korraldused)
- hindamisstandard
- eksamite ajakava
- muud kutse andja korraldused.

7.2 Hindamine on protsess, mille vältel hindaja

- käitub vastastikku lugupidamist väljendaval viisil ning keskendub hindamise protsessile
- kasutab kutse taotlejaga vestlemisel ja intervjuu tegemisel avatud suhtlusstiili
- annab kutse taotleja kutsealastele kompetentsidele sõltumatu hinnangu, lähtudes lävendi kriteeriumidest
- annab kutse taotlejale eksami lõppemisel vahetu tagasiside tema tugevuste ja arendamist vajavate kompetentside kohta
- vormistab korrektselt hindamistulemused
- kajastab hindamisdokumentides õige, erapooletu ja lugejale arusaadava tagasiside
- eksamipäeva lõpetamisel annab hindaja suuliselt oma hindamisvaldkonna üldise, isikustamata kokkuvõtva tagasiside kõigile kutse taotlejatele ja kooli esindajatele.

7.3 Hindamiskomisjoni iga liige kinnitab oma hindamislehed ja hindamise koondprotokolli oma allkirjaga.